

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Epistola X. Innocentii Papae IV. Ad Ottonem Cardinalem Tvscvlanvm. De
controuersia orta inter archiepiscopum Nicosiensem Latinum ex vna parte,
& episcopos Graecos regni Cypri ex altera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

EPISTOLA X.

INNOCENTII PAPÆ IV.

AD OTTONEM CARDINALEM TVSCVLANVM.

De controuersia orta inter archiepiscopum Nicosiensem
Latinum ex vna parte, & episcopos Græcos
regni Cypri ex altera.

*Innocentius episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri
episcopo Tusculano apostolicæ sedis legato salutem
& apostolicam benedictionem.*

SVB catholicæ professione fidei atque cultu consistere
Sac proficere vniuersos, ceteris nostræ mentis deside-
rabilibus præferentes, illud tamquam acceptabilius ple-
niori desiderio cupimus, & ad hoc velut operatum salu-
tatis præcipuū intimis affectibus anxius aspiramus. Hæc,
inquam, vniō siue connexio cordi nostro inæstimabilis
gaudii rorem infunderet, si varias gentium nationes eius-
dem obseruantia fidei in vnum acceptabilem Christo po-
pulum adunaret. Id vtique anxie mentis nostræ ardo-
rem affluentis lætitiæ refrigeraret irriguo, si omnes quos
olim in vnum catholicum gregem ouile collegit Domi-
ni, cum multi ab eo discesserint, in idem indiuiduum col-
legium vnus pastoris solidaret magisterium, & custodia
communiret. O si orientalibus Oriens ex alto luceret, &
sui luminis illustratione ipsos ad catholicam reduceret v-
nitatem, vt cum reliquis orthodoxis in vnus aula collecti
gremio, de matris ecclesiæ vberibus fluente doctrinæ saluta-
ris haurirent: tunc ipsi ecclesiæ proueniret magnum & de-
siderabile salutare: tunc eius vterus sobole geminata con-
cresceret: tunc orientalibus oriretur supernæ illuminatio-
nis aurora: tunc eis claresceret Lucifer veritatis: tunc per
vniuersam ecclesiam inundantis gaudii erumperet pleni-
tudo: tunc exultatione nimia claresceret totus orbis, quia
valde bonum & iucundum existeret fratres simul in do-
mo Domini habitare: tunc eadem ecclesia multiplicata
lætitia nouæ iucunditatis canticum personaret. Verum
quia nonnulli Græcorum iam dudum ad deuotionem se-
dis apostolicæ redeuntes ei reuerenter obediunt & in-

rendunt, licet & expedit vt mores ac ritus eorum, quantū cum Deo possumus, tolerantēs, ipsos in Romanā ecclesiā obedientiā præferuemus: quamquam in iis quæ animarum periculum parerent, vel honestati ecclesiasticæ derogarēt, nec debeamus illis deferre aliquatenus nec velimus.

Sane inter venerabilem fratrem nostrum archiepiscopum Nicosiensem, & eius suffraganeos Latinos ex parte vna, & episcopos Græcos regni Cypri ex altera, de quibusdam certis articulis discordiam & turbationem fore subortam, & eorundem tenorem articulorum ac responsiones ipsorum Græcorū ad illos, nobis, vt melius possumus instrui super eis, plene ac prouide per tuas literas intimasti, solícite requirendo, vt prouidere super hoc apostolica diligentia curaremus. Nos autem literis ipsis affectuose receptis, earum seriem, & ipsos articulos, ac responsiones easdem, & cetera quæ continebantur in illis, vna cum fratribus nostris perlegimus & intelleximus diligenter, prudentiam tuam multipliciter in Domino commendantes, & meditantes ac deliberantes super his, prout rei qualitas exigebat. Circa hæc itaque sic deliberatio nostra refedit.

I.

Vt Græci eiusdem regni in vnctionibus quæ circa baptismum fiunt morem ecclesiæ Romanæ teneant & obseruent.

II.

Ritus vero seu consuetudo quam habere dicuntur vngendi per totum baptizandorum corpora, si tolli sine scandalo vel remoueri non potest, cum siue fiat, siue non, quantum ad baptismi efficaciam vel effectum, non multum referat, toleretur.

III.

Nec refert etiam vtrum in frigida vel calida aqua baptizent, cum parem vim & effectum in vtraque baptismum habere asseuerare dicantur.

IV.

Soli autem episcopi consignent chrismate in frontibus baptizatos: quia huius vnctio non debet nisi per episcopos exhiberi: quoniam soli apostoli, quorum vices gerunt episcopi, per manus impositionem, quam confirmatio vel frontis chrismatio repræsentat, Spiritum sanctum tribuisse leguntur.

V.

Singuli quoque episcopi in suis ecclesiis, in die coenæ Domini possunt secundum formam ecclesiæ chrisma conficere, ex balsamo quidem & oleo oliuarum: nam Spiritus sancti donum in chrisomatis vntione confertur, & columba vtique, quæ ipsum designat Spiritum, oliuæ ramum ad arcam legitur retulisse. Sed si suum antiquum ritum in hoc Græci potius seruare voluerint, videlicet quod patriarcha vna cum archiepiscopis & episcopis eius suffraganeis, & archiepiscopi cum suffraganeis suis, simul chrisma conficiant, in tali eorum consuetudine tolerantur.

VI.

Nullis autem per sacerdotes vel confessores, pro satisfactione pœnitentiæ, vntio aliqua solummodo iniungatur.

VII.

Luc. 5. Infirmis vero, iuxta verbum Iacobi apostoli, vntio exhibeatur extrema.

VIII.

Porro in appositione aquæ, siue frigidæ, siue calidæ, vel tepidæ in altaris sacrificio, suam si velint consuetudinem Græci sequantur; dummodo credant & asserant, quod seruata canonis forma conficiatur pariter de vtraque.

IX.

Sed eucharistiam in die coenæ Domini consecratam vsque ad annum, prætextu infirmorum, vt de illa videlicet ipsos communicent, non reseruent: liceat tamen eis pro infirmis ipsis corpus Christi conficere, ac per quindecim dies, & non longiori temporis spatio, conseruare: ne per diutinam ipsius reseruationem, alteratis forsitan speciebus, reddatur minus habile ad sumendum; licet veritas & efficacia semper eadem omnino remaneat, nec vlla vnquam diurnitate seu volubilitate temporis euanescat.

X.

In celebratione vero solennium, & aliarum Missarum, & de hora celebrandi eas, dummodo in confectione vel consecratione formam verborum a Domino expressam & traditam obseruent, & celebrando non transgrediantur horam nonam, suam sequi consuetudinem permittantur.

XI.

Sacerdotes autem dicant horas canonicas more suo: sed Missam celebrare, priusquam officium matutinale compleuerint, non præsumant.

XII.

Promouendi vero ad sacerdotium, & presbyteri qui præficiendi fuerint ecclesiarum regimini, examinentur antea diligenter, si præcipue de horis canonicis & Missarum officiis secundum distinctionem temporum exequendis sint sufficienter instructi; vt ad hæc non nisi digni & idonei admittantur.

XIII.

Ceterum vnusquisque sacerdos in aureo, vel argenteo solum, aut saltem stanneo calice sacrificet: habens corporale de lino candidum & nitidum, & altare mundis vestimentis opertum, vel decentibus paramentis.

XIV.

Mulieres autem seruire ad altare non audeant, sed ab illius ministerio omnino repellantur.

XV.

De ieiunio vero diei sabbati quadragesimali tempore, quamquam honestius & salubrius Græci agerent, si sic toto illo tempore abstinerent, vt nec vnico die institutum ieiunium violarent, teneant & seruent pro libito morem suum.

XVI.

Sacerdotes quoque coniugati, & alii quibus parochiarum cura vel ecclesiarum parochialium regimen per episcopos suos committitur, licite ac libere possint parochianorum suorum confessiones audire, ipsisque pœnitentiam iniungere pro peccatis: quia cui licet vel conceditur quod est maius, competit nimirum, nec negari conuenit, quod est minus.

XVII.

Liberum tamen sit ipsis episcopis viros alios idoneos coadiutores & cooperatores habere in audiendis confessionibus, & pœnitentiis iniungendis, ac ceteris quæ ad salutem pertinent animarum, ipsisque in his per eorum diocesæ, absque sacerdotum ipsorum præiudicio & graamine, committere vices suas; cum propter occupatio-

nes multiplices, & occasiones varias possit contingere, quod nequeant per easdem diœceses officium suum exequi per seipsos.

XVIII.

De fornicatione autem, quam solutus cum soluta committit, quin sit mortale peccatum, non est aliquatenus ambigendum; cum tam fornicarios quam adulteros a regno Dei Apostolus asserat alienos.

XIX.

Ad hæc volumus & expresse præcipimus quod episcopi Græci septem ordines secundum morem ecclesiæ Romanæ de cetero conferant, cum hucusque tres de minoribus circa ordinandos neglexisse vel prætermisisse dicantur. Illi tamen qui iam sunt taliter ordinati per eos, propter nimiam ipsorum multitudinem, in sic susceptis ordinibus tolerantur.

XX.

Quia vero secundum Apostolum mulier mortuo viro ab ipsius est lege soluta, ut nubendi cui vult in Domino liberam habeat facultatem, secundas, & tertias, ac ulteriores etiam nuptias Græci non reprehendant aliquatenus, nec contemnant, sed potius illas approbent inter personas quæ alias licite adinuicem matrimonio iungi possunt.

XXI.

Secundo tamen nubentes presbyteri non benedicantur.

XXII.

Et quoniam apud eos consueuerunt contrahi matrimonia inter personas contingentes se iuxta eorum computationem octauo gradu, qui secundum computationem & distinctionem graduum, quam nos facimus apud nos, quartus habetur, ne id præsumatur deinceps firmiter prohibemus; districte præcipientes, ut, cum in vltioribus gradibus licite matrimonia contrahantur, in prædicto quarto consanguinitatis vel affinitatis gradu copulari vltcrius non præsumant; statutum in hoc generalis Concilii obseruantes. Illos tamen qui iam in gradu huiusmodi contraxerunt, dispensatiue permittimus in sic contracto matrimonio remanere.

XXIII.

Denique cum veritas in euangelio asserat, quod si quis *Matth. 12.*
in Spiritum sanctum blasphemiam dixerit, neque in hoc
saeculo, neque in futuro dimittetur ei: per quod datur
intelligi quasdam culpas in praesenti, quasdam vero in
futuro saeculo relaxari; & Apostolus dicat quod *1. Cor. 3.*
cuiusque opus quale sit ignis probabit: & cuius opus arserit,
detrimentum patietur; ipse autem saluus erit, sic tamen quasi
per ignem: & ipsi Graeci vere ac indubitanter credere ac
affirmare dicantur, animas illorum, qui suscepta pœ-
nitentia, ea non peracta, vel qui sine mortali peccato,
cum venialibus tamen & minutis decedunt, purgari
post mortem, & posse suffragiis ecclesiae adiuuari; nos,
quia locum purgationis huiusmodi dicunt non fuisse si-
bi ab eorum doctoribus certo & proprio nomine indi-
catum, illum quidem iuxta traditiones & auctoritates
sanctorum patrum purgatorium nominantes, volumus
quod de cetero apud illos isto nomine appelletur. Illo
enim transitorio igne peccata utique, non tamen crimi-
nalia seu capitalia, quae prius per pœnitentiam non fuere
remissa, sed parua & minuta purgantur: quae post mor-
tem etiam grauant, si in vita non fuerint relaxata.

XXIV.

Si quis autem absque pœnitentia in peccato mortali
decedit, hic procul dubio aeternae gehennae ardoribus per-
petuo cruciatur.

XXV.

Anima vero paruulorum, post baptismi lauacrum, &
adulorum etiam in caritate decedentium, qui nec pec-
cato, nec ad satisfactionem aliquam pro ipso tenentur,
ad patriam protinus transuolant sempiternam.

XXVI.

Ordinationes demum & instituta regularia sanctorum
patrum de vita & statu monachorum praecipimus ab ab-
batibus & monachis Graecis inuiolabiliter obseruari.

Fraternitatem itaque tuam hortamur attente, per apo-
stolica tibi scripta mandantes, quatenus praemissa omnia
episcopis Graecis praefati regni seriatim & diligenter ex-
poni facias: districtè ipsis iniungens, ut ea sollicitè atten-
dere, studiose tenere, ac efficaciter obseruare procurent,

& a suis faciant subditis obseruari. Memoratis autem archiepiscopo Nicosiensi, & eius suffraganeis Latinis, firmiter auctoritate nostra præcipias, vt eosdem Græcos super præmissis contra huiusmodi prouisionem & deliberationem nostram non inquietent aliquatenus, nec molestant. Contradictores eadem auctoritate, appellatione postposita, compescendo; non obstantibus, si præfatis archiepiscopo & suffraganeis, vel quibuscumque aliis, a sede apostolica sit indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas apostolicas plenam & expressam, ac de verbo ad verbum non facientes de indulto huiusmodi mentionem. Datum Laterani 11. Nonas Martii, pontificatus nostri anno vndecimo.

EPISTOLA XI.
INNOCENTII PAPÆ IV.
AD OMNES FIDELES.

Contra hæreticos.

Innocentius IV. seruus seruorum Dei vniuersis Christi fidelibus.

NOVERIT vniuersitas vestra, quod nos adinstar felicitis recordationis Gregorii papæ prædecessoris nostri excommunicamus & anathematizamus vniuersos hæreticos, Catharos, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Passaginos, Iosepinos, Arnaldistas, Speronistas, & alios, quibuscumque nominibus censeantur, facies quidem habentes diuersas, sed caudas adinuicem colligatas, quia de vanitate conueniunt in idipsum. Damnati vero per ecclesiam sæculari iudicio relinquuntur animaduersione debita puniendi; clericis prius a suis ordinibus degradatis.

Si qui autem de prædictis, postquam fuerint deprehensi, redire voluerint, ad agendam condignam poenitentiam in perpetuo carcere detrudantur.

Credentes autem eorum erroribus similiter hæreticos iudicamus.

Item receptatores, defensores & fautores hæreticorum excommunicationis sententiæ decernimus subiicere: firmiter statuentes, vt si postquam quilibet talium fuerit excommunicatione notatus, a sua super hoc non curauerit præsumptione cessare, ipso iure sit factus infamis,